

РЕШЕНИЕ

№ 5228

гр. София, 03.08.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 41 състав,
в публично заседание на 19.07.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Луиза Христова

при участието на секретаря Мариана Велева, като разгледа дело номер **5283** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от АПК. Образувано е по жалба на „Проучване и добив на нефт и газ“ АД, срещу предписанието по т.10 от Постановление на инспектори при дирекция „Инспекция по труда“ - П., обективизирано в протокол за извършена проверка № ПР2308703 от 10.04.2023г., с което е предписано на работодателя да осигури ефективен контрол за извършване на работата без риск за здравето и по безопасен начин за работещите, като не допуска извършването на работа на височина да се извършва без необходимите защитни приспособления за предотвратяване на падане от височина, съгласно изискванията на чл. 16, ал.1, т.6 от ЗЗБУТ. Срок за изпълнение - 28.04.2023г.

Жалбоподателят възразява срещу констатациите в протокола за извършената проверка в базата на дружеството в [населено място], като твърди, че на пострадалия Т. Д. не е възлагана работа на височина в деня на злополуката. Същият самоволно се качил на цистерна по време на пропарване, като не е бил забелязан от прекия ръководител, който в това време е гледал за течове в цистерната. Следователно процесното предписание е издадено при неправилни фактически констатации. Фактическата обстановка не е изяснена всестранно и пълно и не е дадена възможност на жалбоподателя да даде обяснения по въпросите, за които е издадено предписанието. Поради това се моли съда да отмени предписанието, обективизирано в т.10 от Постановление на инспектори при дирекция „Инспекция по труда“ – П.. Подробни съображения излага в писмени бележки по съществуващото на спора.

Ответникът - дирекция „Инспекция по труда“ – П., редовно уведомен, в молба

от 18.07.2023г. оспорва жалбата. Претендира юрисконсултско възнаграждение. Прави възражение за прекомерност. Подробни съображения развива в писмени бележки по съществуващото на спора.

След като обсъди доводите в последната и прецени събраните по делото доказателства, съдът в настоящия състав намира следното от фактическа страна:

Лицето Т. М. Д. е назначен на длъжност шофьор специален автомобил – тампонажник и организатор Т. съгласно допълнително споразумение от 27.04.2021г. на л.50. В длъжностните характеристики за длъжността „шофьор – тампонажник“ и за длъжността „организатор Т.“, с които Т. Д. е запознат съответно на 14.03.2008г. и 14.05.2021г., е формулирано задължение по ремонтни работи и техническо обслужване на технологични машини. В раздел II – подчиненост, в длъжностните характеристики е посочено, че пряк ръководител е ръководителят на сектор „РИС и Т.“, но шофьорът тампонажник дължи изпълнение и на ръководителите на сектори.

На 09.03.2023г. около 09,40ч. Т. Д. е извършвал пропарване на автоцистерна за превоз на суров нефт с паро-подгриваща установка, като се е покачил да отвори люка на автоцистерната без да вдигне защитното приспособление (подвижен парапет), монтиран на автоцистерната. В резултат работникът е паднал, а впоследствие - починал.

В тази връзка на 09.03. и 10.03.2023г. от инспектори при дирекция „Инспекция по труда“ - П. е извършена проверка по спазване на КТ на обект „база Д. Д., сервиз „Т.“. По време на проверката са събрани обяснения от други работници на обекта, от които става ясно, че по установен от ръководител автотранспорт теч на цистерна на дружеството е следвало да се извърши пропарване. Д. поел тази задача, свързал П. към цистерната и започнал да подава пара. След това се качил на цистерната, отворил люка, чул се звук от освобождаване на пара и Д. паднал на земята. В обясненията, събрани от ответника, не се установява лицето да е използвало предпазния парапет на цистерната.

В събраните по делото доказателства липсват писмени документи за възлагане на Д. на посочената по-горе работа в посочения ден и час от прекия му ръководител по длъжностна характеристика: ръководител сектор „РИС и Т.“ – Н. С., който в обяснението си посочва, че към тази дата е отсъствал. Нещо повече, в молба от 03.07.2023г. жалбоподателят уточнява, че същият е бил нощна смяна предния ден и поради това на 09.03.2023г. е бил в почивка. От събраните обяснения от свидетелите се установява, че става въпрос за възложена задача от ръководител сектор „Автотранспорт“ Б. П.. Видно от длъжностната му характеристика, същият не е ръководител на Д.. Не се установява същият да е определен и като пряк ръководител на работата по пропарването в конкретния случай.

Въз основа на събраните доказателства от длъжностни лица – инспектор и главен инспектор при дирекция „Инспекция по труда“ – П., е съставен протокол № ПР2308703 от 10.04.2023г., в т.10 от който е констатирано, че жалбоподателят като работодател не е осигурил ефективен контрол за извършване на работата без риск за здравето и по безопасен начин, като е допуснал работа на височина от пострадалия Д. без същия да е вдигнал защитното приспособление – парапет на цистерната. В резултат е издадено процесното предписание за спазване на чл. 16, ал.1, т.6 от ЗЗБУТ. П. е съобщено на жалбоподателя на 10.04.2023г., а жалбата срещу него е подадена на 24.04.2023г. съгласно разписка на л.107 и товарителница на л. 109 по делото.

По делото са представени длъжностни характеристики за длъжност „главен

инспектор“ и „инспектор“ в дирекция „Инспекция по труда“ – П., от които е видно, че лицата, издали процесното предписание, разполагат с правомощието да предприемат принудителни административни мерки за отстраняване на нарушения по прилагане на трудовото законодателство за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд. Освен това е приложена Инструкция по здраве и безопасност при работа при пропарване на автоцистерна с П., издадена от жалбоподателя след инцидента – на 13.03.2023г., в която подробно са разписани мерките за здраве и безопасност при работа, забраните, възможните рискови опасности и начините за недопускането им, вкл. използването на предпазен парапет. Липсва указание работата да се извършва под надзор на други лица. От представената длъжностна характеристика на началник сектор „Автотранспорт“ се установява, че същият осъществява ръководство и контрол на автотранспорта в оперативно, стопанско и административно отношение чрез структурните служби и звена. От представената длъжностна характеристика на началник сектор „РИС и Т.“ се установява, че същият ръководи, организира, координира и контролира дейността на сектора, като организира постоянен контрол на дейността по текущи ремонти и изпитание на сондажите и правилната експлоатация на технологичните съоръжения и инструменти, отговоря, контролира и следи за текущото обслужване, аварийните и ППР ремонти на сондажните апаратури и инструменти. Жалбоподателят уточнява, че на 09.03.2023г. началник сектор „РИС и Т.“ Н. С. не е бил на работа, като въпреки указаната му доказателствена тежест с определение от 26.06.2023г., не представя доказателства същият да е бил заместван от друго лице, определено с нарочна заповед, или по трудова функция като заместник на началник сектор „РИС и Т.“.

При така установената фактическа обстановка, съдът счита от правна страна следното: Жалбата е допустима, като подадена против акт, който подлежи на оспорване, от неговия адресат, и в законоустановения за това срок. Разгледана по същество, тя е неоснователна.

Процесното предписание е издадено от компетентен административен орган по смисъла на чл. 54, ал.2 от ЗЗБУТ във връзка с чл.404, ал.1, т.1 КТ, в рамките на предоставените му правомощия. Актът е издаден в законоустановената писмена форма (с реквизитите по чл.59, ал.2 от АПК във връзка с чл.405 във връзка с чл.404, ал.1 от КТ), като са посочени мотиви – правните и фактическите основания за издаване на предписанието. Формата на акта е писмена, като в същия са инкорпорирани както законово предписаните реквизити, така и са отразени пълните мотиви за издаването му. Неоснователни са възраженията за допуснати съществени процесуални нарушения поради неосигуряване на възможност на жалбоподателя да даде обяснения, доколкото същият има възможност в настоящото производство да изложи всичките си възражения срещу предписанието.

В предписанието по т. 10 от протокола е визирана нормата на чл. 16, ал. 1, т. 6 от ЗЗБУТ, съгласно която "при осъществяване на дейността за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд работодателят е длъжен да осигури ефективен контрол за извършване на работата без риск за здравето и по безопасен начин". Задължението на работодателя е императивно установено, като същото следва да бъде изпълнено единствено при ефективно съблюдаване правилата за безопасност при полагане на труд. Изводът е мотивиран въз основа на осъществилата се фактическа обстановка, а именно – трудовата злополука от 09.03.2022 г. Фактът, че е станал инцидент с работник, е предпоставка да се търси отговорност от дружеството

работодател. В този смисъл, дори и да се приеме от компетентните органи по разследване на трудови злополуки съгласно Кодекса за социално осигуряване, а именно представители на Национален осигурителен институт, че не е налице трудова злополука или че същата е причинена поради виновното поведение на пострадалото лице, то по смисъла на чл. 404, ал. 1, т. 1 и чл. 405 от КТ следва да се ангажира отговорността на жалбоподателя във връзка с контрола без риск за здравето на останалите работници при изпълнение на техните трудови задължения. Вярно е, че цитираната разпоредба е изведена като общо правило, но същата се основава на нормите, съдържащи се в нормативните актове, които регламентират изискванията както към работодателите, така и към работниците, при полагането на труд. ЗЗБУТ препраща към подзаконовата нормативна уредба, която урежда подробно задълженията на работодателите за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд, каквито са и Наредба № 7/23.09.1999 г. за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд на работните места и при използване на работното оборудване, Наредба № РД-07/8 от 20.12.2008 г. за минималните изисквания за знаци и сигнали за безопасност и/или здраве при работа и Наредба № РД-07-2/2009 г. за условията и реда за провеждането на периодично обучение и инструктаж на работниците и служителите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.

От друга страна, в чл. 6, т. 2, б. "б" и "и" от Директива 89/391/ЕИО от 1989 г. е изрично предвидено, че "в рамките на своите отговорности работодателят предприема необходимите мерки за опазване на безопасността и здравето на работниците, включително предотвратяването на професионалните рискове, предоставянето на информация и обучение, както и осигуряването на необходимата организация и средства на основата на следните общи принципи на превенция, от които и оценка на рисковете, които не могат да бъдат избегнати, както и даване на съответни инструкции на работниците. Не следва да се приеме, че дружеството е изпълнило посоченото задължение, доколкото нормата е регламентирана общо, като е предоставено правото на националния законодател да обезпечи ефективното ѝ прилагане със законова и подзаконова нормативна уредба. Тълкуването на чл. 6, т. 2, б. "б" и "и" от Директива 89/391/ЕИО от 1989 г. не се различава от разпоредбата на чл. 16, ал. 1, т. 6 от ЗЗБУТ, поради което не може да се приеме, че предписанията са общи, неконкретизирани и в този смисъл неизпълними. В този смисъл Решение № 207 от 8.01.2020 г. на ВАС по адм. д. № 9859/2019 г., VI о. Доколкото директивите са част от европейското законодателство, което има предимство пред нормите на вътрешното право то изводите на контролните органи в т. 1 от протокола са правилни и законосъобразни. Осъществяването на ефективен контрол от работодателя представлява всички мерки в тяхната съвкупност, необходими за опазване на безопасността и здравето на работниците, които като превенция включват не само оценка на рисковете и даване на съответни инструкции на работниците, но и ефективен контрол за тяхното спазване. В случая конкретната работа е извършена без надзор, като са неоснователни възраженията на жалбоподателя, че в деня на злополуката на Д. не е възлагана задача по пропарване и същият се е качил на цистерната самоволно. Напротив, качването е по разпореждане на началник автотранспорт, което се потвърждава от обясненията му. Дори и да се приеме противното и пострадалият сам да е поел инициатива да извърши посоченото действие, за работодателя не е отпаднало задължението да осигури контрол върху

цялостната дейност на работата при качване на цистерна по време на пропарване, която да се извършва по безопасен начин. В този смисъл Решение № 15671 от 19.11.2019 г. на ВАС по адм. д. № 8353/2019 г., VI о. Не се доказва и извършването на дейността да е било под надзор на друго лице, като присъствието на началник сектор „Автотранспорт“ по време на пропарването не означава, че същият има задължение да контролира процеса. Т. задължение липсва и в длъжностната му характеристика. Работата е извършена без надзор и на прекия ръководител на Д., който е отсъствал и не е определено лице, което да го замества. Следователно е неоснователно възражението в жалбата, че на обекта е имало пряк ръководител, но той е гледал в друга посока. Нито е имало такъв, нито някъде е предвидено да има такъв. Нещо повече, дори в разработената след инцидента Инструкция по здраве и безопасност при работа не е предвидено пропарването да се извършва под надзор на друго лице. Тези обстоятелства недвусмислено установяват, че работодателят не е осигурил ефективен контрол за извършване на работата по пропарване без риск за здравето и по безопасен начин, както към момента на злополуката, така и към момента на издаване на предписанието.

Като извърши преценка на оспорения акт, съдът намира, че същият е съответен на целта на закона. Доколкото се установи по-горе, че предписанието е издадено в съответствие с материалноправните разпоредби, с цел да се осигури полагането на труд без риск за здравето на работниците и при безопасност на труда, то следва да се приеме, че е спазена целта на закона съгласно чл. 1 и следващите от ЗЗБУТ. Правилното протичане на трудовата дейност е обезпечено с общи принципи за превенция и мерки за стимулиране подобренията на безопасността и здравето на работещите, които всеки работодател с оглед естеството на работа е длъжен да конкретизира, да посочи формите на действие и/или бездействие, които ще подпомогнат работещите да полагат труд при безопасни условия и при липсата на риск за здравето им – както лично, така и на колектива.

Съдът намира, че в случая не са налице основания за прилагане на разпоредбите по чл. 33 и чл. 34 от ЗЗБУТ, тъй като същите регламентират задълженията на работещите да се грижат за здравето и безопасността си, както и за здравето и безопасността и на другите лица, пряко засегнати от неговата дейност, в съответствие с квалификацията му и дадените от работодателя инструкции. Действително трудовото правоотношение е двустранно, регламентира правата и задълженията на работниците и служителите при полагане на труд, и в частност при осигуряване на неговата безопасност. Този въпрос не се изследва по административен ред, доколкото при неизпълнение на тези задължения от работниците се прилагат разпоредбите на чл. 186 и следващите от КТ, като при неспазване на правилата за здравословни и безопасни условия на труда се счита, че е осъществен съставът на дисциплинарно нарушение, и за същото следва да бъде наложено дисциплинарно наказание по реда на глава Девета "Трудова дисциплина", раздел III "Дисциплинарна отговорност" от КТ. Предвид гореизложено съдът намира жалбата за неоснователна, поради което следва да бъде отхвърлена. При този изход на спора на ответника се дължи юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 лв. съгласно чл. 143, ал.3 от АПК във връзка с чл. 37, ал.1 от Закона за правната помощ и чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ.

Мотивиран така и на основание чл.172, ал.2, предл. пето от АПК, Административен съд-София град, II отделение, 41-ви състав

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на „Проучване и добив на нефт и газ“ АД срещу предписание по т.10 от Постановление на инспектори при дирекция „Инспекция по труда“ - П., обективирано в протокол за извършена проверка № ПР2308703 от 10.04.2023г.

ОСЪЖДА „Проучване и добив на нефт и газ“ АД да заплати на дирекция „Инспекция по труда“ - П. сумата от 100лв. юрисконсултско възнаграждение. Решението може да бъде обжалвано чрез Административен съд София-град пред Върховен административен съд на РБ в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

Решението да се съобщи на страните чрез изпращане на препис от него по реда на чл.137 от АПК.

СЪДИЯ: